recreatieschap Rottemeren

Bezoekadres Overschieseweg 310
3112 NC Schiedam
Postadres Postbus 2
3800 AA Amersfoort
Telefoon (010) 298 10 10
E-mail info@staatsbosbeheer.nl
KvK 53216520
Bank BNG NL24 BNGH 0285 0139 55
BIC-code BNGHNL2G
BTW nummer NL0033.11.764.B.01
www.recreatieschaprottemeren.nl
Volg ons:

Aan de deelnemers van:
Recreatieschap Rottemeren
en tevens aan:
De Provincie Zuid-Holland

Contactpersoon :
Doorkiesnummer : 06 51 20 71 44
Betreft : Aanbieding van de jaarrekening 2022 en de begroting 2024

Ons kenmerk : Z21 / 4159
Uw kenmerk : N.v.t.

Schiedam, 12-7-2023

Geachte heer/mevrouw,

Ter voldoening aan het gestelde in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Gemeenschappelijke Regeling voor het Recreatiegebied Rottemeren, doe ik u hierbij toekomen de Jaarrekening 2022 en de Programmabegroting 2024 voor het Recreatieschap Rottemeren.

Deze stukken zijn vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Rottemeren d.d. 3 juli 2023.

Ik vertrouw er op u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens het Bestuur,

De secretaris
Dhr. R. van Raay

BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR
RECREATIESCHAP ROTTEMEREN

Onderwerp	:	**Jaarstukken 2022**
Kenmerk	:	D23-9793
Bijlagen	:	-2-
Besluitdatum	:	3 juli 2023
Voorbereid door	:	/Ramses van Raay

---

1. ONTWERP-BESLUIT

Het bestuur besluit:
- **Vaststellen concept-jaarstukken 2022 van Recreatieschap Rottemeren;**
- **Het voordelig jaarresultaat 2022 op € 236.096 vast te stellen en dit resultaat toe te voegen aan de Algemene Reserve;**
- **Kennis te nemen van het concept accountantsverslag 2022;**
- **De concept-jaarstukken 2022 ter kennisname aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland en aan de deelnemers te zenden.**

---

2. ONDERWERP IN KORT BESTEK

Hierbij wordt uw bestuur ter instemming de concept-jaarstukken 2022 voorgelegd. Deze concept-jaarstukken bevatten de volgende documenten:

Deze concept-jaarstukken bevatten de volgende documenten:
1. het jaarverslag 2022 bestaande uit;
    a. de programmaverantwoording en de paragrafen.
2. de jaarrekening 2022 bestaande uit:
    a. de programmarekening en de toelichting.
    b. de balans per 31 december 2022 en de toelichting.

<u>Exploitatie</u>
Het begrotingsjaar 2022 sluit met een voordelig resultaat van € 236.096.

Dit is grotendeels behaald doordat de personele lasten (Dienstverlening Staatsbosbeheer) met € 230k zijn achtergebleven. Door de krappe arbeidsmarkt is het niet gelukt de vacature voor een BOA in te vullen (Toezicht en Handhaving € 100k). Vanwege het vertrek van de programmamanager is het aantal uren voor communicatie achtergebleven (€ 75k). De lagere lasten voor Juridische diensten (€ 25k) hebben enerzijds te maken met een gebrek aan capaciteit, anderzijds is deze dienst voor een deel vraag gestuurd waardoor de inzet per jaar kan fluctueren.

Door verslechterde economische omstandigheden voor de ondernemers hebben we meer betalingsregelingen moeten afspreken. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe is daarom € 97k toegevoegd aan de voorziening voor oninbaarheid. Daar staan extra baten tegenover van circa € 106k.Dit betreft onder meer de niet begrote baten als renteopbrengsten (€ 57k) en diverse baten van € 53k (o.a. opbrengsten biomassa).

Voor een specificatie en nadere analyse van de genoemde verschillen wordt verwezen naar de toelichtingen bij de programma’s.

Vermogenspositie
Het eigen vermogen voor resultaatbestemming bedraagt per ultimo 2022 € 12,5 mln.
Dit bestaat voor € 8,7 mln. uit bestemmingsreserves en voor € 3,8 mln. uit de vrije algemene reserve.

Wij stellen voor het overschot van € 236.096 toe te voegen aan de algemene reserve. Mede met het oog op de geplande incidentele onttrekkingen in 2023 en 2024 zoals de dotatie voor groot onderhoud gebouwen van € 195k en de incidentele lasten m.b.t. Tranche 1 van de Uitvoeringsagenda van € 95k.

Controle accountant
Na behandeling van de concept jaarstukken 2022 in het DB zal de accountant de uiteindelijke goedkeurende controleverklaring afgeven.

---

3. VOORAFGAANDE BESLUITVORMING

- AB 5 juli 2021 : Vaststellen programmabegroting 2022
- AB 19 december 2022 : Vaststellen Najaarsrapportage 2022 en begrotingswijziging 2022

---

4. WIJZE VAN TOTSTANDKOMING

Ambtelijk voorbereid door Staatsbosbeheer.

---

5. VERDERE PROCEDURE

- Na vaststelling van de concept-jaarstukken 2022 door het Algemeen Bestuur worden de definitieve jaarstukken ter kennisname toegezonden aan de toezichthouder Provinciale Staten en naar de deelnemers van het schap.

Hoogachtend,
Namens het Algemeen Bestuur,

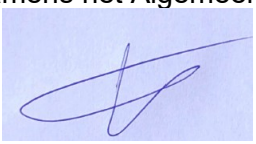

Dhr. R. van Raay
Secretaris

Dhr. V.P.G. Karremans
Voorzitter

Accountants

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Bijster 39
Postbus 3814
4800 DV Breda

T: +31 (0)76 525 00 00

breda@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan het algemeen bestuur van
Recreatieschap Rottemeren

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2022 van Recreatieschap Rottemeren te Schiedam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van Recreatieschap Rottemeren op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 19 december 2022 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

De jaarrekening bestaat uit:
1 het overzicht van baten en lasten over 2022;
2 de balans per 31 december 2022;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door het algemeen bestuur op 19 december 2022 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk Recreatieschap Rottemeren zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 49.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 2.500 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 19 december 2022 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door het algemeen bestuur op 19 december 2022, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 23 juni 2023
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend,

Jaarstukken 2022

Recreatieschap Rottemeren

Versie: AB 3 juli 2023

Zwemplas Bleiswijkse zoom

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG 2022 2

1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING 2

2. LEESWIJZER 4

3. PROGRAMMAVERANTWOORDING INSTANDHOUDING GEBIEDEN 5

3.1 Gebiedsbeheer 5

3.2 Maatschappelijke betrokkenheid 9

3.3 Plannen maken 9

3.4 Overhead 10

3.5 Algemene dekkingsmiddelen 12

3.6 Projectkredieten 18

3.7 Mutaties reserves 18

3.8 Wat heeft het gekost 17

4 PARAGRAFEN 18

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 18

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 20

4.3 Financiering 22

4.4 Grondbeleid 22

4.5 Bedrijfsvoering 23

5. JAARREKENING 2022 26

5.1 Balans per 31 december 2022 27

5.2 Overzicht van baten en lasten 2022 278

5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 29

5.4 Toelichting op de balans 32

5.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2022 41

5.6 Verdeling naar taakvelden 46

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

JAARVERSLAG 2022

1. Bestuurlijke samenvatting

In deze bestuurlijke samenvatting zijn de gerealiseerde speerpunten per programma opgenomen. Deze punten zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 3: Programmaverantwoording.

Bestuurlijke aangelegenheden

In maart 2022 hebben er gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden waardoor de samenstelling van het bestuur op sommige plekken is veranderd. De samenstelling van het Dagelijks Bestuur is sindsdien als volgt:

- Rotterdam: de heer V. Karremans (tevens voorzitter);
- Lansingerland: de heer M. Muis;
- Zuidplas: de heer D.A. den Haas.

De samenstelling van het Algemeen en het Dagelijks Bestuur is sindsdien als volgt:

- Rotterdam: de heren V. Karremans (tevens voorzitter) en de heer F. Achbar;
- Lansingerland: de heren M. Muis (tevens DB-lid) en S. Fortuyn;
- Zuidplas: de heren D.A. den Haas (tevens DB-lid) en F. Klovert.

Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard is adviserend aan het bestuur. In 2022 was dit in de persoon van Hoogheemraad mevrouw A. van Zoelen.

Ontwikkelingen

Bij de vaststelling van het Ontwikkelplan is afgesproken dat een uitvoeringsprogramma wordt opgesteld waarin het recreatieschap haar ambities vertaalt naar concrete uitvoering. In 2022 heeft het Algemeen Bestuur goedkeuring gegeven en budget toegewezen voor de uitvoering van projecten uit tranche 1. Naast de tranche 1 projecten zijn er projecten die al eerder gestart zijn: de Verblijfsplek Rottebanbrug, Kwaliteitsimpuls Entree Eendragtspolder ("De Koeienstal"), Uitbreiding MBT route, Project ontwikkellocaties; Bleiswijkse Zoom ("Ezelsbruggetje"), Bewegwijzering de Rotte en Project Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos.

Daarnaast heeft het bestuur in 2022 de tekst en inhoud van haar eigen subsidieverordening met bijbehorend beleidskaders vastgesteld. Het bestuur heeft niet het mandaat om de verordening zelf aan te passen en heeft daarom het stuk ter vaststelling voorgelegd aan de raden. De verordening is gebaseerd op de subsidieverordening van de gemeente Rotterdam en is in samenspraak met een jurist van Rotterdam opgesteld. De verordening gaat ervan uit dat het schap jaarlijks via de begroting een krediet beschikbaar stelt voor subsidies.

Ook heeft het bestuur in 2022 opdracht gegeven tot het oprichten van een regionale governance, omdat de van het Ontwikkelplan groter is dan enkel het beheer- dan wel werkingsgebied van Recreatieschap Rottemeren. Deze opdracht wordt in 2023 nader uitgewerkt en afgerond.

Voorts is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen in 2022 gewijzigd. Een aantal wijzigingen zijn direct van kracht en voor een aantal andere wijzigingen geldt dat hiervoor de gemeenschappelijke

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

regeling wordt aangepast. De gewijzigde regeling dient door de deelnemers vastgesteld te worden.

Beheer, Onderhoud en Exploitatie

De in 2022 verrichte werkzaamheden dragen bij aan de doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling. De voorjaarsstormen van 2022 hebben veel schade veroorzaakt. Het opruimen van de stormschade met de aannemer en eigen boswachters heeft bijna twee maanden geduurd. Daarna hadden we te maken met een warme en droge zomer. Hierdoor ontstond in de gebieden een watertekort. In overleg met HHSK is ervoor gekozen de water inlaten vanuit de Rotte niet in te zetten omdat dit nog slechter voor de waterkwaliteit zou zijn.

Groot onderhoud

In 2022 is, op basis van een inspectie, de vervanging van de harde oevers Bleiswijkse Zoom die voor 2027 stond ingepland naar voren gehaald.
In de Algemene Bestuursvergadering van december 2022 is besloten de kosten voor groot onderhoud aan gebouwen ook op te nemen in de onderhoudsplanning en cyclus van groot onderhoud. Dit zal in 2023 worden toegevoegd aan het Terrein Beheer Model (TBM).

Financiële samenvatting

Het begrotingsjaar 2022 is afgesloten met een overschot van € 236k.
De lasten zijn € 200k lager uitgevallen, voornamelijk als gevolg van de lagere doorbelasting van de dienstverlening Staatsbosbeheer (€ 230k), terwijl op de overige materiele lasten zo'n € 67k is bespaard. Daartegenover staat de dotatie aan de voorziening voor oninbaarheid van € 97k.
Aan de batenkant was er een meevaller in de vorm van de rentebaten van € 57k.

Het eigen vermogen voor resultaatbestemming bedraagt per ultimo 2022 € 12,5 mln.
Dit bestaat voor € 8,7 mln. uit bestemmingsreserves en voor € 3,8 mln. uit de vrije algemene reserve.

In de hoofdstukken 3, 4 en 5 wordt nader ingegaan op de financiële resultaten en het vermogen.

Resultaatbestemming

Het bestuur wordt voorgesteld het overschot van € 236.096 toe te voegen aan de algemene reserve.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

2. Leeswijzer

In deze jaarstukken wordt inzicht gegeven in de voortgang van het realiseren van de doelen en prestaties uit de Programmabegroting 2022 en de Najaarsrapportage 2022. Daarnaast wordt inzicht geboden in de realisatie van additionele projecten (kredieten). In de tabellen zijn de realisatiecijfers over het jaar 2022 opgenomen. De lasten en de baten zijn gepresenteerd als positieve bedragen in hele euro's.
De jaarstukken zijn opgesteld naar de eisen die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) daaraan stelt. In de bestuurlijke samenvatting (hoofdstuk 1) is op hoofdlijnen ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2022. In hoofdstuk 3 is de programmaverantwoording opgenomen. Hierin worden de doelen en prestaties toegelicht door beantwoording van de drie W-vragen:

1. Wat hebben we bereikt?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Hoofdstuk 4 zal daarna worden ingaan op de volgens het BBV verplichte en voor het schap relevante paragrafen, te weten:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Grondbeleid;
- Bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 5 bevat de jaarrekening 2022 met daarin de waarderingsgrondslagen, de balans per 31 december 2022 met toelichting en het overzicht van baten en lasten met toelichting.

Tevens is in hoofdstuk 5 de aanvullende (o.a. wettelijke verplichte) informatie opgenomen.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

3. Programmaverantwoording Instandhouding gebieden

De programmaverantwoording is opgebouwd uit de volgende onderdelen:
- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen
- Projecten (kredieten)
- Mutaties reserves
- Wat heeft het gekost

Dit hoofdstuk geeft per programma een toelichting op de gerealiseerde doelen, de gevolgde aanpak en de kosten hiervan.

3.1 Gebiedsbeheer

Wat hebben we bereikt?

De natuur- en recreatiegebieden binnen de Gemeenschappelijke Regeling zijn onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door de bezoekers. Onder het beheer van de gebieden vallen tevens diverse exploitaties, die bijdragen aan de recreatieve kwaliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?

Het Gebiedsbeheer is gerealiseerd door middel van de volgende producten:
1. Onderhoud;
2. Economisch beheer;
3. Regelgeving & handhaving;
4. Communicatie

Ad.1 Onderhoud

Het product gebiedsbeheer gaat over het onderhouden van de natuur- en recreatiegebieden en de daarbij behorende beheertaken. De basis voor de reguliere onderhoudswerkzaamheden is beschreven in het terreinbeheermodel (TBM). Dit model is opgebouwd uit doeltypen met specifieke recreatieve doelen en maatregelen gerelateerd aan marktconforme normprijzen per doeltype. Continue evaluatie van de onderhoudswerkzaamheden draagt bij aan het voortdurend actualiseren van het terreinbeheermodel en het beheersbaar houden van zowel de te treffen onderhoudsmaatregelen als de kosten. Bij grote afwijkingen kan deze evaluatie leiden tot een voorstel tot begrotingsaanpassing.

Ten behoeve van de werkzaamheden voor het groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van een jaarlijks geactualiseerde meerjarenonderhoudsprognose. Op basis hiervan wordt ter egalisatie van kosten een voorziening getroffen. Met behulp van het uitvoeren van diverse inspecties, wordt de staat van het beoogde groot onderhoud getoetst. De bevindingen uit deze voortdurende evaluatie worden verwerkt alvorens de werkzaamheden worden uitgevoerd. Jaarlijks worden de

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

geplande lasten, de dotatie aan de voorziening Groot Onderhoud en de werkelijke kosten gemonitord.

- Regulier Onderhoud
  In februari hebben de stormen Eunice en Franklin flink huis gehouden in de Rottemeren. Honderden bomen zijn omgewaaid. Het opruimen van de stormschade met de aannemer en eigen boswachters heeft bijna twee maanden geduurd.
  Daarna werden we geconfronteerd met een warme en droge zomer. Hierdoor ontstond een watertekort in de gebieden. Het waterpeil van de Zevenhuizenplas, de Eendragtspolder en de Bleiswijksezoom zijn door de ondergrens gezakt. In overleg met HHSK is echter besloten om de waterinlaten vanuit de Rotte niet open te zetten omdat dit nog slechter voor de waterkwaliteit zou zijn.
  De bestrijding van de Reuzen Berklauw is in 2022 door de vrijwilligers van Rotta uitgevoerd, zij hebben meer dan 8500 Reuzen Bereklauw uitgestoken in het Hoge Bergse Bos en Lage Bergse Bos.

- Groot Onderhoud
  In de Rottemeren zijn weer op diverse plaatsen de oeverbeschoeiingen vernieuwd, met de bedoeling dat deze beschoeiing aan de waterzijde weer begroeid met waterriet.
  Planmatig Bosbeheer is uitgevoerd in het Nessebos, Zevenhuizenzoom en Zevenhuizenplas.
  De voetpaden zijn opnieuw overlaagd met halfverharding in de Zevenhuizenzoom, Zevenhuizenplas en het Nessebos.

Ad.2 Economisch beheer
De taken die binnen economisch beheer worden uitgevoerd zijn:
- het formuleren c.q. actualiseren van het grondbeleid;
- het beheer van grondposities op basis van het vastgestelde grondbeleid;
- het beheer van exploitaties.

<u>Beheer grondposities</u>
Het beheer van grondposities betreft het actief beheer van de grondpositie (gronden en opstallen binnen het werkingsgebied) zodanig dat dit bijdraagt aan de lange termijnstrategie van het recreatieschap. Het resultaat hiervan is dat voldaan wordt aan de rechten en plichten die het bezit van grond met zich meebrengt. Hieronder valt ook het afstoten van posities die geen recreatief belang dienen, alsmede het verwerven van gronden die van belang kunnen zijn voor toekomstige ontwikkelingen van het recreatieschap.

<u>Beheer exploitaties</u>
Het beheer van exploitaties heeft betrekking op het aangaan van overeenkomsten met derden gericht op de exploitatie en/of het gebruik van schapsgronden en –opstallen (passend binnen de huidige ambities van het recreatieschap), alsmede het actief administratief, financieel, juridisch en relationeel beheren van deze overeenkomsten.

In 2022 waren de volgende onderwerpen het meest vermeldenswaardig:
- Diverse gesprekken en werkzaamheden uitgevoerd in verband met de wens tot vervreemding van de erfpachtakte van het recreatiepark de Koornmolen. Uiteindelijk is eind 2022

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

de koopovereenkomst tussen de verkoper en koper ontbonden. In december is door de huidige ondernemer een omgevingsvergunning voor de ontwikkeling van 6 groepsaccommodaties en 36 recreatiewoningen ingediend, conform eerdere plannen waar het schapsbestuur enige jaren geleden reeds mee heeft ingestemd.
- In 2022 is uit de aanbesteding van 't Ezelsbruggetje een winnaar gekomen, waarmee in 2023 verdere gesprekken mee gevoerd worden over de precieze invulling en het te vestigen erfpachtrecht.

Ad.3 Regelgeving & handhaving
Regelgeving & handhaving bestaat uit de volgende onderdelen:
- Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen;
- Toezicht en handhaving.

<u>Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen</u>
Wanneer een gebruiker of organisatie een bepaalde activiteit wil uitvoeren binnen het recreatieschap kan hiervoor een vergunning, ontheffing of toestemming worden aangevraagd. Dit komt voort uit het oogpunt van de doelstellingen van de Gemeenschappelijke Regeling en de openbare orde en veiligheid. Het schap verleent vergunningen en ontheffingen omdat er een vastgestelde verordening van kracht is. Toestemmingen worden vanuit de eigenstandige privaatrechtelijke bevoegdheid van het schap zelf gegeven.

<u>Toezicht en handhaving</u>
Toezicht en Handhaving (T&H) bestaat uit de onderdelen gastheerschap, daadwerkelijke handhaving en de regierol bij samenwerking. De invulling van de drie onderdelen leidt tot een compleet palet van activiteiten op de doelstelling schoon, heel en veilig in een gebied. Dit palet wordt ingevuld op basis van de aard en het gebruik van het gebied.

Basisuitgangspunten voor de inzet van T&H zijn de veiligheid van de gebruikers van de gebieden zo goed mogelijk waarborgen en de eigendommen van het schap heel houden. Indien de keuze wordt gemaakt om geen financiering beschikbaar te stellen voor het gehele palet vindt primair inzet op daadwerkelijke handhaving plaats. Hiermee wordt prioriteit gegeven aan de veiligheid van de recreant en worden andere zaken alleen aangepakt als de beschikbare middelen niet volledig aan handhaving besteed moeten worden.

De handhaving in de Rottemeren is dit jaar conform het handhavingsplan uitgevoerd. Voor ieder kwartaal zijn er een aantal prioriteiten gesteld waarop de focus in die periode gericht is. Daarnaast zijn er ook een aantal handhavingsacties geweest op strategische momenten om de regels weer eens onder de aandacht te brengen, zoals visserijcontroles en mountainbikeacties. De gebieden blijven ook na de corona periode druk bezocht, wel wordt er door handhaving gesignaleerd dat er meer dumpingen zijn, sinds de gemeenten geld vragen voor de afvalstromen van de bewoners.

Ad.4 Communicatie
De (potentiële) bezoekers en, waar relevant, het externe netwerk zijn geïnformeerd over de mogelijkheden, werkzaamheden en veranderingen in de recreatiegebieden. De wijze van informatieverstrekking is afgestemd op de doelgroepen, waarbij zoveel mogelijk gebruik is

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

gemaakt van digitale en sociale media.
Bij onderwerpen waarvan de verwachting was dat die veel vragen zouden oproepen organiseerden wij informatiebijeenkomsten in het gebied waarbij onze medewerkers beschikbaar waren voor het beantwoorden van vragen.
Verder heeft in het najaar van 2022 ook een werkbezoek plaatsgevonden van de raadsleden aan Recreatieschap Rottemeren. De (nieuwe) raadsleden zijn geïnformeerd over de werkwijze van het recreatieschap en haar samenwerkingspartner Staatsbosbeheer.

Deelproduct Gebiedsbeheer, wat heeft het gekost?

Deelproduct/product	Lasten				Baten				Saldo			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Beheerinformatie		53.700	53.700	81.041					0	53.700	53.700	81.041
Uitvoeren Terreininspecties		112.900	74.100	74.588					0	112.900	74.100	74.588
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer		33.300	33.300	23.883					0	33.300	33.300	23.883
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	708.100	374.500	391.680	381.080					708.100	374.500	391.680	381.080
Omgevingscommunicatie	12.900	177.800	177.800	104.804					12.900	177.800	177.800	104.804
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	98.400	125.700	125.700	108.932					98.400	125.700	125.700	108.932
Toezicht en Handhaving	517.000	398.900	398.900	296.736					517.000	398.900	398.900	296.736
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen		36.500	36.500	27.057					0	36.500	36.500	27.057
Personeel	**1.336.400**	**1.313.300**	**1.291.680**	**1.098.121**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.336.400**	**1.313.300**	**1.291.680**	**1.098.121**
Regulier onderhoud	1.281.240	1.205.600	1.305.600	1.270.267					1.281.240	1.205.600	1.305.600	1.270.267
Dotatie voorziening groot onderhoud	1.575.900	1.605.900	1.605.900	1.605.900					1.575.900	1.605.900	1.605.900	1.605.900
Afschrijving economisch nut	12.682	30.700	12.700	12.682					12.682	30.700	12.700	12.682
Afschrijving maatschappelijk nut	34.009	34.000	36.300	36.310					34.009	34.000	36.300	36.310
Energie- en waterverbruik	32.816	44.000	40.000	34.094					32.816	44.000	40.000	34.094
Dotatie dubieuze debiteuren en overige lasten	62.969	0	0	97.362					62.969	0	0	97.362
										0		
Belastingen	105.588	106.900	112.500	111.570					105.588	106.900	112.500	111.570
Verzekeringen	36.981	38.300	38.300	30.957					36.981	38.300	38.300	30.957
Advieskosten, taxatie en notaris	6.814	5.500	5.500	456					6.814	5.500	5.500	456
Advieskosten Bezwaar en Beroep	0	800	800	335					0	800	800	335
Publiciteit & voorlichting	13.092	13.100	13.100	7.495					13.092	13.100	13.100	7.495
Precario					19.500	5.900	10.000	4.728	-19.500	-5.900	-10.000	-4.728
Huren en pachten	1.638			1.659	716.037	713.000	740.000	739.667	-714.399	-713.000	-740.000	-738.008
Diverse baten en vrijval voorziening afkoopsommen					158.712	24.200	24.200	77.469	-158.712	-24.200	-24.200	-77.469
Rentebaten					2.699	0	0	56.816	-2.699	0	0	-56.816
Vergunningen, Ontheffingen en Toestemmingen					8.567	20.000	17.300	19.124	-8.567	-20.000	-17.300	-19.124
Veerdiensten					2.854	4.100	4.100	4.538	-2.854	-4.100	-4.100	-4.538
Bijdrage veerdienst gemeente Zevenhuizen Moerkapelle					9.076	9.100	9.100	9.076	-9.076	-9.100	-9.100	-9.076
Materieel	**3.163.729**	**3.084.800**	**3.170.700**	**3.209.087**	**917.445**	**776.300**	**804.700**	**911.419**	**2.246.284**	**2.308.500**	**2.366.000**	**2.297.668**
Totaal Gebiedsbeheer	**4.500.129**	**4.398.100**	**4.462.380**	**4.307.208**	**917.445**	**776.300**	**804.700**	**911.419**	**3.582.684**	**3.621.800**	**3.657.680**	**3.395.789**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

3.2 Maatschappelijke betrokkenheid

Wat hebben we bereikt?

Bij het aanbesteden en laten uitvoeren van de onderhoudswerkzaamheden proberen we zo goed als mogelijk onze maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen door:

- Het inventariseren en selecteren van partijen die in staat zijn om (een deel van het) natuur- en recreatieschap te onderhouden (het samenstellen van de onderhoudsbestekken en het aanbestedingsproces). In het aanbestedingsproces wordt aandacht besteed aan mogelijke SROI-trajecten (social return on investment);
- Maken van afspraken met maatschappelijke partijen, vrijwilligers e.d.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?

Het opruimen van achtergelaten vuil, dumpingen zoals hennipafval en huisvuil zijn ook in 2022 uitgevoerd door de sociale onderneming Promen.
Wij bieden de mensen van de Profila Zorggroep de kans om deel te nemen aan het arbeidsproces en de maatschappij. Deze mensen verzorgen een dag in de week diverse werkzaamheden zoals het opsnoeien van paden en bomen.
Wij werken nauw samen met Natuur- en Vogelwacht Rotta op het gebied van flora en faunabeheer en de communicatie richting de belanghebbenden en betrokkenen bij het Recreatiegebied Rottemeren.

Deelproduct Maatschappelijke betrokkenheid, wat heeft het gekost?

Programma instandhouding gebieden	Lasten			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Vrijwilligers en actief burgerschap		40.400	40.400	11.444
Personeel	**0**	**40.400**	**40.400**	**11.444**
Totaal Maatschappelijke betrokkenheid	**0**	**40.400**	**40.400**	**11.444**

3.3 Plannen maken

Wat hebben we bereikt?

Het bestuur is geadviseerd over de implementatie van mogelijke nieuwe ontwikkelingen die passen binnen de doelstelling van de Gemeenschappelijke Regeling en die een recreatieve meerwaarde opleveren en/of de natuurwaarde versterken. In 2022 is de eerste tranche projecten door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De vervolgtranches vragen extra financiering. Dit wordt nog onderzocht.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?

<u>Planvorming & gebiedsontwikkeling</u>
In overleg met alle betrokkenen wordt een gemeenschappelijk kader geboden op de gewenste ontwikkeling in het werkingsgebied van het schap, aansluitend op de ambitie van het bestuur, de

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

vraag van de recreant (leefstijlen) en het aanbod (positionering van het specifieke gebied). Tevens worden alle voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden gedaan die noodzakelijk zijn om (een deel) van het gebied te (her)ontwikkelen conform de ambitie van het bestuur. Hiermee wordt samen met de omgeving van het schap ingespeeld op actuele trends en ontwikkelingen.

Deelproduct Plannen maken, wat heeft het gekost?

Programma instandhouding gebieden	Lasten			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Plan- en projectvoorbereiding	245.900	75.900	75.900	63.957
Personeel	**245.900**	**75.900**	**75.900**	**63.957**
Totaal Plannen maken	**245.900**	**75.900**	**75.900**	**63.957**

3.4 Overzicht Overhead

Wat hebben we bereikt?

Kwalitatief bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap;
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap;
- financieel beleid, begroting en verantwoording.

Daarbij is rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het schap. Dit netwerk bestaat uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en andere stakeholders in het schapsgebied.

Daarnaast zijn alle bestuursvergaderingen voorbereid, inclusief verslaglegging van bestuursvergaderingen en het zorgdragen voor het uitvoeren van de actiepunten.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?

De ondersteuning van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur heeft plaats gevonden door het leveren van de volgende producten:

1. Bestuursproducten;
2. Juridische ondersteuning en advisering;
3. Financiën.

Ad.1 Bestuursproducten

De bestuursproducten omvatten:

- het voorbereiden en plannen van bestuursvergaderingen;
- het verslagleggen van bestuursvergaderingen en het (laten) uitvoeren wat afgesproken is;
- het signaleren van knelpunten in de uitvoering en het aandragen van oplossingen;
- het fungeren als eerste aanspreekpunt voor schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat en stakeholders voor alle zaken/projecten die in schapsverband spelen;

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

- het vertegenwoordigen van de schapsbesturen in ambtelijke en bestuurlijke netwerken en gremia van de deelnemers;
- de eindtoets op bestuursvoorstellen.

Bestuursvergaderingen

In 2022 heeft het Dagelijks Bestuur vijfmaal (waarvan één schriftelijke ronde) en het Algemeen Bestuur tweemaal vergaderd.

Samenstelling bestuur

De samenstelling van het bestuur is als volgt:

- Rotterdam: de heren V. Karremans (tevens voorzitter) en de heer F. Achbar;
- Lansingerland: de heren M. Muis (tevens DB-lid) en S. Fortuyn;
- Zuidplas: de heren D.A. den Haas (tevens DB-lid) en F. Klovert.

Het Hoogheemraadschap is adviserend aan het bestuur. In 2022 was dit in de persoon van Hoogheemraad mevrouw A. van Zoelen.

Ad.2 Juridische ondersteuning en advisering

Dit product heeft betrekking op de juridische advisering op het gebied van publiek- en privaatrecht. Hieronder kan met name worden verstaan; het adviseren over, het beoordelen van of het opstellen van overeenkomsten. Daarnaast heeft het product betrekking op het beoordelen van aansprakelijkstellingen jegens het recreatieschap en het aansprakelijk stellen van derden. Tevens biedt dit product ondersteuning aan bij het opstellen en wijzigen van de Gemeenschappelijke Regeling, de Gebiedsverordening of de daartoe behorende aanwijzingsbesluiten. Bij eventuele gerechtelijke procedures wordt er opgetreden als gemachtigde. Tot slot behoren ook het behandelen van bezwaar- en beroepzaken en zaken op grond van de WOO (Wet Open Overheid) en Wet Bibob (Wet Bevordering integriteits-beoordelingen door het openbaar bestuur) tot de juridische ondersteuning en advisering.

Ad.3 Financiën

In het kader van de financiële ondersteuning zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- verzorgen van de financiële administratie van de Gemeenschappelijke Regeling: tijdige en systematische vastlegging van baten, lasten en in- en uitgaande geldstromen;
- incasseren van gelden als gevolg van verkoop, heffing en/of in privaatrechtelijke overeenkomsten overeengekomen vergoedingen;
- uitvoeren van de interne controle gericht op getrouwheid en rechtmatigheid op financieel gebied, waarbij de nadruk ligt op 'inkoop en aanbestedingen', het betalingsverkeer en de volledigheid van huur- en erfpachtopbrengsten;
- toetsen van bestuursvoorstellen op incidentele en/of structurele financiële consequenties;
- het voeren van periodieke budgetgesprekken met budgethouders en projectleiders;
- opstellen van de planning & control producten, zoals begroting, najaarsrapportage en jaarstukken;
- werkzaamheden in het kader van de vennootschapsbelastingplicht;
- voorbereiden van de werkzaamheden van de accountant (interim controle, subsidie-controles, jaarrekeningcontrole).

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Deelproduct Overhead, wat heeft het gekost?

Programma instandhouding gebieden	Lasten			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Accountmanagement		78.000	78.000	44.105
Bestuursadvies	107.100	65.300	65.300	60.198
Secretariaat		48.400	48.400	80.600
Personeel	**107.100**	**191.700**	**191.700**	**184.902**
Bestuurskosten	3.694	4.600	6.300	6.418
Materieel	**3.694**	**4.600**	**6.300**	**6.418**
Totaal Bestuurlijke diensten	**110.794**	**196.300**	**198.000**	**191.320**
Financieel beleid		11.900	11.900	998
Planning en control	72.700	130.900	169.700	216.804
Personeel	**72.700**	**142.800**	**181.600**	**217.802**
Accountantskosten	15.300	22.700	22.700	7.653
Bank- en treasurykosten	211	1.300	200	133
Fiscaal advies	0	0	0	
Materieel	**15.511**	**24.000**	**22.900**	**7.786**
Totaal Financiële diensten	**88.211**	**166.800**	**204.500**	**225.588**
Aansprakelijkheid		9.400	9.400	831
Juridische ondersteuning	13.000	32.900	32.900	15.519
Procederen		1.200	1.200	
WOB-procedures		1.200	1.200	3.120
Personeel	**13.000**	**44.700**	**44.700**	**19.470**
Advieskosten	0	3.500	3.500	8.546
Materieel	**0**	**3.500**	**3.500**	**8.546**
Totaal Juridische diensten	**13.000**	**48.200**	**48.200**	**28.016**
Totaal overhead	**212.005**	**411.300**	**450.700**	**444.924**

3.5 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten in het schap.

Deelnemersbijdragen

Deelproduct/product	Baten			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Deelnemersbijdrage Gemeente Rotterdam	3.614.400	3.667.400	3.667.400	3.667.400
Deelnemersbijdrage Gemeente Lansingerland	198.500	201.500	201.500	201.500
Deelnemersbijdrage Gemeente Zuidplas	158.900	161.200	161.200	161.200
Totaal deelnemersbijdragen	**3.971.800**	**4.030.100**	**4.030.100**	**4.030.100**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

3.6 Projecten

De projecten (meestal investeringen met maatschappelijk nut) worden gefinancierd uit de reserves van Rottemeren. Hiertoe wordt een zogenaamd krediet verstrekt. Eventueel ontvangen subsidies vanuit cofinanciering worden hierop in mindering gebracht. De controle op de voortgang van de projecten en de uitputting van de kredieten worden bewaakt in een projectadministratie. In onderstaande tabel zijn de lopende en dit jaar afgesloten projecten opgenomen. Alleen de projecten die daartoe aanleiding geven worden nader toegelicht.

Tabel overzicht lopende projecten 2022

Projectnaam	Budget	Realisatie t/m 2021	Realisatie 2022	Realisatie t/m 31-12-2022	% of completion
Totaal Aanleg Watercompensatie A16 RWS	2.269.630	1.103.407	41.237	1.144.644	50%
Totaal Beheer Rottekijkers	40.000	637	1.512	2.149	5%
Totaal Bewegwijzeringssysteem vanaf Rotte	379.000	152.692	200.380	353.072	93%
Totaal Bijdragen Plankosten	40.000	0	0	0	0%
Totaal DRV't Upgrade verlengde molengangpad	999.238	211.769	12.714	224.483	22%
Totaal Fase 2 Vaarnetwerk	450.000	151.685	91.184	242.869	54%
Totaal DRV't Verkenning HBB	100.000	1.710	0	1.710	2%
Totaal KI Entree Eendragtspolder	382.000	0	46.326	46.326	12%
Totaal KI LBB Uitwerken Inv.planning	100.000	54.792	2.812	57.604	58%
Totaal KI LBB Realisatie	8.774.557	279.893	1.196.162	1.476.055	17%
Totaal Marketingplan Ook dit is de Rotte 20	12.896	0	5.512	5.512	43%
Totaal Oeververstерking fase 1	421.760	0	249.073	249.073	59%
Totaal Ontw. Evenemententerr. Eendragtspolder	135.021	31.847	0	31.847	24%
Totaal Ontw. Evenemententerr. Lansingerveld	350.000	23.286	0	23.286	7%
Totaal Ontwikkelingsplan Rottemeren	419.296	383.479	39.342	422.821	101%
Totaal Ontwikkellocaties fase II	197.000	72.797	22.017	94.814	48%
Totaal Opstellen subsidie verordening	43.000	0	2.100	2.100	5%
Totaal Rottebanbrug verb.plek aan de Rotte	328.210	51.297	9.553	60.850	19%
Totaal Uitbreiding MTB route	351.000	0	33.231	33.231	9%
Totaal Waterkwaliteit Bleiswijkse Zoom	545.915	107.130	112.237	219.367	40%
Totaal Zevenhuizenplas en Bleiswijkse fles	85.393	0	63.344	63.344	74%
Eindtotaal	**16.423.916**	**2.626.421**	**2.128.735**	**4.755.156**	

Van het totaalbudget van € 16,4 mln. wordt € 6,3 mln. gedekt uit de reserves.
Hiervan is per 31 december 2022 € 0,7 mln. gerealiseerd zodat er nog een claim ligt op de reserves van circa € 5,6 mln.
€ 9,9 mln. wordt gedekt door bijdragen derden en subsidies. Hiervan is eind 2022 € 2,5 mln. geclaimd.

Toelichting per project voor zover relevant:

Verlengde Molengangpad
Het project heeft inmiddels een forse vertraging opgelopen. Dat kan leiden tot financiële gevolgen voor het projectbudget. Zo is er vanwege het achterwege blijven van de benodigde besluitvorming nog niet geïnvesteerd in een nieuwe projectkostenraming.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Dat betekent dat de huidige prijsontwikkelingen nog niet zijn verwerkt. Daarnaast heeft de vertraging ook gevolgen voor de subsidiebijdrage van € 1 mln. vanuit de MRDH. De MRDH heeft aangegeven de subsidiebijdrage niet langer beschikbaar te houden voor dit project. Het budget is met dit bedrag naar beneden bijgesteld.

Bijdrage plankosten commerciële voorzieningen
Het betreft een bijdrage in de bestemmingsplankosten voor het nieuwe gebouw voor de Kanoshop. Door de afgelopen Coronaperiode en een bedrijfsbrand had de onderneming niet voldoende middelen en capaciteit om dit project op te pakken.

Engineering en aanleg Watercompensatie A16
Het engineering deel was al afgesloten in 2019, maar wordt wel meegenomen t.b.v. inzicht in het project Watercompensatie als geheel.
Voor de watercompensatie is de herplant plicht van het Kooibos recentelijk uitgevoerd. Als laatste dient er nog een klein deel watercompensatie gerealiseerd te worden. De uitvoering hiervan wordt meegenomen in de realisatie van het vergraven eilandenrijk Lage Bergse Bos. Dit is onlangs gereed gekomen.

Vaarnetwerk de Rotte fase 2
Zowel bij het Hoogheemraadschap (baggeren en renovatie Zevenhuizense Verlaat) als bij gemeente Zuidplas (voorzieningen ringvaart en pilot uitbreiding bedieningstijden) zijn vertragingen opgetreden. De realisatie van de kanosteigers (tevens voor de fluisterboten) in het Lage Bergse Bos, de steigers langs de Hennipgaarde en Zuideinde 14 en peddelsteigers in de Eendragtspolder liggen wel op schema. Ook de steiger bij de Rottebanbrug staat nog op de planning. De engineering voor de botenhelling in de Hennipsloot is gereed, maar schuiven we op de lange baan totdat de sluis is gerenoveerd en er meer duidelijkheid is over de bedieningsmogelijkheden en uitbreiden van de tijden.

Bewegwijzering de Rotte
Bij de aanbesteding van de bewegwijzering is gebleken dat de kosten hoger uitvallen dan geraamd door prijsstijgingen. Het bestuur is om extra budget (€ 43.000) gevraagd. Op 5 december 2022 is de nieuwe bewegwijzering onthuld in het bijzijn van Wethouder en bestuurslid Michiel Muis.

Project ontwikkellocaties; Bleiswijkse Zoom (“Ezelsbruggetje”)
Na gesprekken met de gemeente en andere betrokken partijen is door Staatsbosbeheer in het tweede kwartaal van 2022 een aanbesteding in gang gezet. Inmiddels ligt er een bestuursvoorstel inclusief concept erfpachtovereenkomst met een nieuwe ondernemer.

Inrichting Evenemententerrein Eendragtspolder
De business case wijst uit dat een exploitatie van het evenemententerrein Eendragtspolder niet mogelijk is zonder een structurele financiële bijdrage van schap of gemeenten. De aanwezigheid van waardevolle broedvogels in de omgeving beperkt het evenementenseizoen voor deze locatie. Vanuit Rotterdam Festivals is er geen belangstelling meer voor deze locatie.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Inrichting Evenemententerrein Langsingerveld
De business case wijst uit dat een exploitatie van het evenemententerrein Lansingerveld niet mogelijk is zonder een structurele financiële bijdrage van schap of gemeenten. Er zijn investeringen nodig om veilig festivals te kunnen organiseren met grotere aantallen bezoekers (die nodig zijn om een sluitende exploitatie te realiseren).
Vanuit Rotterdam Festivals is er wel belangstelling voor deze locatie. De gemeente Lansingerland werkt nog aan een evenementenbeleid, maar spreekt daarbij een voorkeur uit voor evenementen op de andere locatie in de gemeente (het Annie M.G. Schmidt park).

Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos - Uitvoering
Een eerste deel van de beplanting is aangebracht. Het deelproject entrees is afgerond. Dit deelproject wordt mede gefinancierd met een subsidie van de Provincie. De uitvoering van het eilandenrijk deel 1 is gestart en wordt binnenkort afgerond. De overige deelprojecten zijn in voorbereiding om in 2023 te worden uitgevoerd.

Kwaliteitsimpuls Biodiversiteit 2e fase
Dit project is gestopt en afgerond. Bij de nadere uitwerking van het project bleek dat het Hoogheemraadschap geen toestemming kan verlenen voor ophogingen in de Zevenhuizerplas en dat met de realisatie van deze natuurmaatregelen ook weer andere natuurwaarden (kranswieren) verloren zouden gaan. Het vooruit ontvangen subsidiebedrag is inmiddels teruggestort naar de Provincie.

Verblijfsplek Rottebanbrug
Het DB en AB hebben onlangs ingestemd met het ontwerp en budget. Door een proef met het plaatsen van boeien op de beoogde locatie loopt een test om te ervaren of de vaarweg niet te veel gehinderd wordt voor de roeiers. De uitvoering loopt van eind 2022 tot het voorjaar 2023.

Kwaliteitsimpuls Entree Eendragtspolder
Het schetsontwerp voor de Kwaliteitsimpuls Entree Eendragtspolder is verder uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Hiertoe zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd en is afgestemd met de omwonenden en de Koeienstal, de gemeenten en het Hoogheemraadschap. De omgevingsvergunning is inmiddels aangevraagd. Het werk is in het 3e kwartaal 2022 aanbesteed en de uitvoering is inmiddels gestart.

Uitbreiding MBT route
Er wordt, samen met de initiatiefnemers en belanghebbenden, gewerkt aan een plan voor de aanpassing van het Mountainbike parcours in het Hoge Bergse Bos en het nieuwe parcours door het Rottemerengebied. De start van de uitvoering van dit project is verschoven naar het najaar van 2022 en loopt door in 2023.

Opstellen subsidieverordening
De tekst en inhoud van de subsidieverordening is vastgesteld in het AB van december 2022. Het bestuur heeft de subsidieverordening ter vaststelling aangeboden aan de raden. Hiermee wordt het mogelijk om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

3.7 Mutaties in reserves

	Stand per 31-12-2021	Bestemming Resultaat 2021	Toevoegingen 2022	Onttrekkingen 2022	Stand per 31-12-2022
Algemene reserve	3.977.657	20.420	30.205	-227.839	3.800.443
Investeringsreserve	2.583.553		198.210	-50.811	2.730.952
Reserve beheer Noordoever	1.987.158			-120.800	1.866.358
Reserve vervangingsinvesteringen	132.380		35.000		167.380
Reserve herinrichting gebied rond de A16	2.903.969			-2.812	2.901.157
Reserve kwaliteitsimpuls biodiversiteit	30.205			-30.205	0
Afschrijvingsreserve	1.069.144			-36.310	1.032.834
Bestemmingsreserves	8.706.409	0	233.210	-240.938	8.698.681
TOTAAL RESERVES	12.684.066	20.420	263.415	-468.777	12.499.124

In hoofdstuk 5 onder toelichting op de balans worden de toevoegingen en onttrekkingen nader toegelicht.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

3.8 Wat heeft het gekost

Overzicht van baten en lasten 2022

Programma instandhouding gebieden	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Personeel	1.291.680	1.098.121	0	0	1.291.680	1.098.121
Materieel	3.170.700	3.209.087	804.700	911.419	2.366.000	2.297.668
Totaal Gebiedsbeheer	4.462.380	4.307.208	804.700	911.419	3.657.680	3.395.789
Personeel	40.400	11.444	0	0	40.400	11.444
Totaal Maatschappelijke betrokkenheid	40.400	11.444	0	0	40.400	11.444
Personeel	75.900	63.957	0	0	75.900	63.957
Totaal Plannen maken	75.900	63.957	0	0	75.900	63.957
Overhead:						
Personeel	191.700	184.902	0	0	191.700	184.902
Materieel	6.300	6.418	0	0	6.300	6.418
Totaal Bestuurlijke diensten	198.000	191.320	0	0	198.000	191.320
Personeel	181.600	217.802	0	0	181.600	217.802
Materieel	22.900	7.786	0	0	22.900	7.786
Totaal Financiële diensten	204.500	225.588	0	0	204.500	225.588
Personeel	44.700	19.470	0	0	44.700	19.470
Materieel	3.500	8.546	0	0	3.500	8.546
Totaal Juridische diensten	48.200	28.016	0	0	48.200	28.016
Totaal overhead	450.700	444.924	0	0	450.700	444.924
Totaal deelnemersbijdragen	0	0	4.030.100	4.030.100	-4.030.100	-4.030.100
Onvoorzien	500		0	0	500	0
Saldo	5.029.880	4.827.533	4.834.800	4.941.519	195.080	-113.986
Lasten en baten projectkredieten	138.486	83.252	0	0	138.486	83.252
Saldo van baten en lasten	5.168.366	4.910.785	4.834.800	4.941.519	333.566	-30.734
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	35.000	35.000	295.586	240.362	-260.586	-205.362
Gerealiseerd resultaat	5.203.366	4.945.785	5.130.386	5.181.881	72.980	-236.096

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd/ ingekrompen moet worden.
Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Veranderingen in bestaande (eerder gemelde) risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden*	Impact (uitgaande van vier jaar)
1. Invoering van de Vennootschapsbelasting	Incidenteel/ structureel	pm	pm	pm
2. Locatie asfaltfabriek	Vervallen	-	-	-
3. Nazorg grondwaterverontreiniging stortplaats HBB	Incidenteel	€ 87.000	Laag	€ 17.400
4. Ezelsbruggetje	Vervallen	-	-	-
Totaal		**€ 87.000**		**€ 17.400**

*De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 80%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 20% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

Risico 1: Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen
Met ingang van 1 januari 2016 is de Vpb-plicht voor overheidslichamen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, ingevoerd. De vennootschapsbelastingrisico's zijn in een extern advies door een fiscalist ten behoeve van alle recreatieschappen in beeld gebracht.
De kern van het advies is als volgt: per activiteit of cluster van activiteiten is beoordeeld of met de uitvoering van de betreffende activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven. Er is sprake van een fiscale onderneming indien aan elk van de volgende drie voorwaarden is voldaan:

1. Duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
2. Deelname aan het economisch verkeer;
3. Winstoogmerk en/of concurrentie.

Voor een aantal activiteiten, die vallen onder economisch beheer (huren en erfpacht) is waarschijnlijk geen sprake van een fiscale onderneming, omdat geen sprake is van deelname aan het economisch verkeer. Aan dit criterium is niet voldaan aangezien de activiteiten beperkt zijn tot `normaal vermogensbeheer', dit omdat er slechts beperkt arbeid wordt verricht en er geen causaal verband is tussen arbeid en rendement.
Voor de overige activiteiten is ook geen sprake is van een fiscale onderneming omdat geen sprake is van structurele vermogensoverschotten dan wel wordt het standpunt ingenomen dat een vrijstelling kan worden toegepast, zodat geen vennootschapsbelasting is verschuldigd.
Inmiddels heeft de Belastingdienst bevestigd dat er geen sprake is van een fiscale onderneming.

Risico 2: Locatie asfaltfabriek
De locatie van de asfaltfabriek ligt in het tracé van de A16 Rotterdam en is inmiddels gesaneerd door Rijkswaterstaat (RWS). Het risico is niet langer aanwezig.

Risico 3: Nazorg grondwaterverontreiniging stortplaats Hoge Bergse Bos
Uit de eindinspectie van de stortplaats in het Hoge Bergse Bos is gebleken dat het beheerssysteem dat rondom de stortheuvels is aangelegd niet optimaal werkt. Er is een (klein) risico dat in de toekomst een verontreiniging in het grondwater in de omgeving wordt vastgesteld, waardoor bodemsaneringsmaatregelen noodzakelijk zijn. Met dit risico is in het door Gedeputeerde Staten goedgekeurde nazorgplan geen rekening gehouden. Indien een dergelijke saneringsnoodzaak aanwezig is, dan is de provincie Zuid-Holland van mening dat het recreatieschap gedurende 10 jaar (tot 1 juli 2025) rekening moet houden met kosten op basis van de maatregelen en de mogelijke kosten die op € 87.000 worden geraamd wat bij een lage kans leidt tot een impact van € 17.400. Het recreatieschap kan zich vinden in deze benadering die goedkoper is dan het hernieuwd aanleggen van de drainage.

Risico 4: Ezelsbruggetje
Inmiddels is er een nieuwe overname partij gevonden. Het risico is niet langer van toepassing.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Het saldo van de algemene reserve per 31 december 2022 bedraagt vóór resultaatbestemming € 3,8 mln.
Voor toekomstige uitgaven van de projectkredieten ligt er een claim op de algemene reserve van € 0,2 mln. Het bedrag aan toegezegde kredieten voor 2023 bedraagt € 0,6 mln.
Het onbelaste saldo van de algemene reserve bedraagt dan € 3,0 mln.
De maximum omvang van de gekwantificeerde risico's bedraagt € 87k. Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen uitstekend te noemen.

Kengetallen BBV

In het BBV (=financiële regelgeving voor gemeenten, provincies, Gemeenschappelijke Regelingen) staat dat er in de jaarstukken enkele kengetallen moeten worden opgenomen.

Normen:
Netto schuldquote: < 90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal, > 130% is meest risicovol.
Solvabiliteitsratio: > 50% is minst risicovol, 20 - 50% is neutraal, < 20% is meest risicovol.
Structurele exploitatieruimte: evenwicht (0 of positief).

De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
netto schuldquote	-204	-110	-222
solvabiliteitsrisico	58%	71%	56%
structurele exploitatieruimte	5%	0%	1%

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande lasten voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande lasten van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Jaarlijks worden de geplande lasten, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elk jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is. In 2023 is gestart met een nieuwe herijking, deze zal in 2024 worden doorgevoerd.

De onttrekking aan de voorziening Groot Onderhoud in 2022 bedraagt exclusief de personeelscomponent € 1.246.734. De werkelijke lasten zijn verantwoord op de Voorziening Groot Onderhoud. De prognose van 2022 was € 1.326.325 (excl. p-comp). Het verschil tussen de prognose en de werkelijke onttrekking is circa € 80.000 en is vooral veroorzaakt door het verschuiven van werkzaamheden en wijzigingen in de MJP-cyclus:

Categorie (alleen materieel)	Initiele begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil	Verklaring
Bos	120.538	212.058	91.520	Doorgeschoven werkzaamheden 2021 (€ 46k). Naar voren gehaald van 2023 (€ 50k).
Solitair knotbomen	43.097	0	-43.097	Wijziging cyclus en 2022 via RO bestek betaald.
Duikers	80.758	148.890	68.132	Doorgeschoven werkzaamheden 2020 (€ 24k). 2023 deels naar voren gehaald (€ 34k).
Asfalt	538.080	177.002	-361.078	€ 350k doorgeschoven naar 2023.
Bagger	7.424	45.033	37.609	Doorgeschoven werkzaamheden 2021 €36k.
Gras	15.354	18.240	2.886	Niet materieel.
Halfverharding	139.798	249.548	109.750	Doorgeschoven werkzaamheden 2021 (€ 126k).
Harde oevers	34.667	152.778	118.111	Doorgeschoven werkzaamheden 2021 (€ 73k). Cyclus volledig herzien.
Gebouwen	12.359	19.670	7.311	Aanpassing cyclus toiletgebouwen.
Bruggen	172.148	68.215	-103.933	Gepland onderhoud Pekhuisbrug al in 2021 uitgevoerd.
Vlonders en steigers	126.541	53.688	-72.853	Gepland onderhoud 4-tal steigers uit 2022 in 2019 uitgevoerd ivm slechte staat.
Beheerteam zelf	0	40.349	40.349	Activiteit is later toegevoegd.
Totaal uitgaven (excl P-comp)	**1.326.325**	**1.246.734**	**-79.591**	

Onderstaande tabel laat het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud zien voor de komende jaren. De dotatie vanaf 2024 wordt geïndexeerd met 8,4 % zoals vastgesteld door de financiële werkgroep gemeenschappelijke regelingen. De geprognotiseerde onttrekkingen voor 2023 en verder zijn geïndexeerd met de CPI 2022 van 11,8%.

STAND VOORZIENING	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Stand voorziening 1 januari	**2.914.633**	**2.966.277**	**2.523.033**	**2.210.219**	**1.345.046**	**1.574.858**	**1.177.735**	**1.208.531**	**1.449.476**
Dotatie	1.605.900	1.605.900	1.740.796	1.740.796	1.740.796	1.740.796	1.740.796	1.740.796	1.740.796
Onttrekking (incl P en Index)	1.554.256	2.049.145	2.053.609	2.605.969	1.510.984	2.137.919	1.709.999	1.499.851	3.810.566
Stand voorziening 31 december	**2.966.277**	**2.523.033**	**2.210.219**	**1.345.046**	**1.574.858**	**1.177.735**	**1.208.531**	**1.449.476**	**-620.295**

Door de sterk verhoogde index wordt het saldo van de voorziening vanaf 2030 negatief.
De komende jaren, mede afhankelijk van de realisatie, moet worden bezien of een extra dotatie nodig is.
N.B.: De onttrekking 2023 is inclusief de vanuit 2022 doorgeschoven werken (€ 146.000).

In de Algemene Bestuursvergadering van december 2022 is besloten tot een extra dotatie in 2023 van € 195.000 éénmalig en € 17.000 structureel vanaf 2024 ten behoeve van het groot onderhoud aan gebouwen. Dit moet nog worden verwerkt in het Terrein Beheer Model en de Meerjaren Onderhoudsplanning. De dekking voor deze dotaties is al gevonden door een storting vanuit de algemene reserve van € 195.000 en opname in de programmabegrotingen vanaf 2024 van € 17.000.

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden/ schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.

Bij dit schap wordt voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's.

De renterisiconorm is voor dit schap niet van toepassing, aangezien er geen sprake is van opgenomen geldleningen. Ook voor de komende 4 jaren worden geen geldleningen verwacht.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten.
Zie verder het overzicht in de toelichting op de balans, onderdeel Schatkistbankieren.

4.4 Grondbeleid

Het Dagelijks Bestuur van het Recreatieschap Rottemeren heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld, waarin de volgende uitgangspunten centraal staan Grond is een middel en geen doel.

- Bij en met de inzet van grond wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen - actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoedontwikkelingen en niet zelf grond-of opstalexploitaties voert.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht geweest op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten. Door het aanhoudende herstel van de economie zal de investeringsbereidheid bij ontwikkelende partijen toenemen, maar concrete investeringsvoorbeelden zijn nog niet voor handen.

Oppervlakte:	31-12-2022	31-12-2021	Toelichting mutatie:
Totaal	1.254ha	1.254 ha	n.v.t.

Deze tabel betreft de grondpositie; in het onderdeel "economisch beheer" van het deelproduct Gebiedsbeheer wordt ingegaan op het beheerareaal en eventuele mutaties hierin. In 2022 zijn er geen mutaties geweest in de grondposities.
Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2022.

4.5 Bedrijfsvoering

Rottemeren is een bestuurlijke organisatie en heeft geen eigen personeel in dienst. Uitvoering van de eigen kerntaken vereist derhalve een derde uitvoerende partij. Dit is Staatsbosbeheer. De samenwerking is in 2019 verlengd tot en met 2023. Bij de samenwerkingsovereenkomst hoort een volmacht- en mandaatlijst.

Tot en met 2021 is afgerekend op basis van 'fixed price', uitgesplitst naar onderdeel van de bedrijfsvoering.
Voor 2022 rekenen wij af , conform de nieuw vastgestelde PDC, op basis van de werkelijk gemaakt uren maal het voor 2022 afgesproken tarief.
Hierdoor ontstaat inzicht in de inspanning op de verschillende begrotingsposten. Voor begeleiding regulier en groot onderhoud geldt de norm van 30% van de werkelijk bestede materiele uitgaven.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Dienstverlening Staatsbosbeheer		
Deelproducten	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022
Beheerinformatie	53.700	81.041
Uitvoeren Terreininspecties	74.100	74.588
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	33.300	23.883
Uitvoeren en begeleiding Terreinbeheer	391.680	381.080
Omgevingscommunicatie	177.800	104.804
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	125.700	108.932
Toezicht en Handhaving	398.900	296.736
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	36.500	27.057
Gebiedsbeheer	1.291.680	1.098.121
Vrijwilligers en actief burgerschap	40.400	11.444
Maatschappelijke betrokkenheid	40.400	11.444
Voorbereiden programma's en projectmanagement	75.900	63.957
Plannen maken	75.900	63.957
Bestuurlijke diensten	191.700	184.902
Financiële diensten	181.600	217.802
Juridische diensten	44.700	19.470
Overhead	418.000	422.173
Totaal personele lasten	1.825.980	1.595.695

Gebiedsbeheer
De lasten (Dienstverlening Staatsbosbeheer) zijn met € 193k achtergebleven.
Door de krappe arbeidsmarkt is het niet gelukt de vacature voor een BOA in te vullen (Toezicht en Handhaving). Capaciteitsgebrek had ook invloed op de werkzaamheden door Beheer vastgoed en grondzaken. Vanwege het vertrek van de programmamanager is het aantal uren voor communicatie achtergebleven.

Maatschappelijke betrokkenheid
Door capaciteitsgebrek zijn niet alle uren benut voor deze activiteit.

Plannen maken
Vanwege het vertrek van de programmamanager is niet het hele budget benut voor plan- en projectvoorbereiding.

Overhead
De totale lasten voor Overhead zijn iets hoger uitgekomen.
De overschrijding bij Financiële diensten (€ 20k) heeft onder meer te maken met de inzet voor project control; deze worden niet meer verantwoord ten laste van de individuele projecten maar

onder de reguliere dienstverlening. Daar staat een lagere onttrekking uit de investeringsreserves tegenover van de projectkredieten.
De lagere lasten voor Juridische diensten hebben enerzijds te maken met een gebrek aan capaciteit, anderzijds is deze dienst voor een deel vraag gestuurd waardoor de inzet per jaar kan fluctueren.

Samenvatting
Wij hebben de volgende afrekenmethodiek toegepast voor begrotingsjaar 2022:
1. De standaard dienstverlening te verrekenen op maximaal het totaalbudget bedrijfsvoering incl. goedgekeurd meerwerk tegen werkelijke kosten dan wel werkelijke uren maal het afgesproken tarief;
2. De begeleiding voor regulier en groot onderhoud te maximeren op 30% van de werkelijke materiele kosten voor uitbesteed werk.

De onderbesteding op de dienstverlening is vooral veroorzaakt door enerzijds een gebrek aan voldoende capaciteit en anderzijds doordat vacatures niet (tijdig) konden worden ingevuld. Deze onderbesteding heeft dan ook een incidenteel karakter. Inmiddels zijn de vacatures ingevuld (onder meer bij Grondzaken, Boswachter Publiek, een BOA en de Programmamanager) waardoor wij verwachten dat het dienstverleningsbudget de komende jaren (vrijwel) volledig zal worden uitgenut.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

RECREATIESCHAP ROTTEMEREN

5. JAARREKENING 2022

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 23-06-2023

5.1 Balans per 31 december 2022

ACTIVA	31 december 2022	31 december 2021
Vaste activa		
Materiële vaste activa	**5.807.570**	**5.068.565**
Investeringen met economisch nut	3.558.158	3.570.840
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.249.412	1.497.725
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**15.552.669**	**17.478.729**
Vorderingen op openbare lichamen	679.158	382.897
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < dan 1 jaar	14.799.277	16.993.274
Overige vorderingen	74.234	102.558
Liquide middelen	**83.614**	**80.259**
Banksaldi	83.614	80.259
Overlopende activa	**535.394**	**219.715**
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	382.337	135.467
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	153.057	84.248
Totaal	**21.979.247**	**22.847.268**

PASSIVA	31 december 2022	31 december 2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**12.735.220**	**12.704.486**
Algemene reserve	3.800.443	3.977.657
Bestemmingsreserves	8.698.681	8.706.409
Gerealiseerde resultaat	236.096	20.420
Voorzieningen	**3.224.311**	**3.196.824**
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.966.277	2.914.633
Voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	258.034	282.191
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**-**	**500**
Waarborgsommen	-	500
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	**86.699**	**323.727**
Overige schulden	86.699	323.727
Overlopende passiva	**5.933.017**	**6.621.731**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	304.845	197.021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	5.625.496	6.421.490
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.676	3.220
Totaal	**21.979.247**	**22.847.268**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

5.2 Overzicht van baten en lasten 2022

Programma instandhouding gebieden	Lasten				Baten				Saldo			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Personeel	**1.336.400**	**1.313.300**	**1.291.680**	**1.098.121**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.336.400**	**1.313.300**	**1.291.680**	**1.098.121**
Materieel	**3.163.729**	**3.084.800**	**3.170.700**	**3.209.087**	**917.445**	**776.300**	**804.700**	**911.419**	**2.246.284**	**2.308.500**	**2.366.000**	**2.297.668**
Totaal Gebiedsbeheer	**4.500.129**	**4.398.100**	**4.462.380**	**4.307.208**	**917.445**	**776.300**	**804.700**	**911.419**	**3.582.684**	**3.621.800**	**3.657.680**	**3.395.789**
Personeel	**0**	**40.400**	**40.400**	**11.444**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**40.400**	**40.400**	**11.444**
Totaal Maatschappelijke betrokkenheid	**0**	**40.400**	**40.400**	**11.444**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**40.400**	**40.400**	**11.444**
Personeel	**245.900**	**75.900**	**75.900**	**63.957**	**0**	**0**	**0**	**0**	**245.900**	**75.900**	**75.900**	**63.957**
Totaal Plannen maken	**245.900**	**75.900**	**75.900**	**63.957**	**0**	**0**	**0**	**0**	**245.900**	**75.900**	**75.900**	**63.957**
Overhead:												
Personeel	**107.100**	**191.700**	**191.700**	**184.902**	**0**	**0**	**0**	**0**	**107.100**	**191.700**	**191.700**	**184.902**
Materieel	**3.694**	**4.600**	**6.300**	**6.418**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3.694**	**4.600**	**6.300**	**6.418**
Totaal Bestuurlijke diensten	**110.794**	**196.300**	**198.000**	**191.320**	**0**	**0**	**0**	**0**	**110.794**	**196.300**	**198.000**	**191.320**
Personeel	**72.700**	**142.800**	**181.600**	**217.802**	**0**	**0**	**0**	**0**	**72.700**	**142.800**	**181.600**	**217.802**
Materieel	**15.511**	**24.000**	**22.900**	**7.786**	**0**	**0**	**0**	**0**	**15.511**	**24.000**	**22.900**	**7.786**
Totaal Financiële diensten	**88.211**	**166.800**	**204.500**	**225.588**	**0**	**0**	**0**	**0**	**88.211**	**166.800**	**204.500**	**225.588**
Personeel	**13.000**	**44.700**	**44.700**	**19.470**	**0**	**0**	**0**	**0**	**13.000**	**44.700**	**44.700**	**19.470**
Materieel	**0**	**3.500**	**3.500**	**8.546**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3.500**	**3.500**	**8.546**
Totaal Juridische diensten	**13.000**	**48.200**	**48.200**	**28.016**	**0**	**0**	**0**	**0**	**13.000**	**48.200**	**48.200**	**28.016**
Totaal overhead	**212.005**	**411.300**	**450.700**	**444.924**	**0**	**0**	**0**	**0**	**212.005**	**411.300**	**450.700**	**444.924**
Totaal deelnemersbijdragen	**0**		**0**	**0**	**3.971.800**	**4.030.100**	**4.030.100**	**4.030.100**	**-3.971.800**	**-4.030.100**	**-4.030.100**	**-4.030.100**
Onvoorzien		**500**	**500**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**500**	**500**	**0**
Saldo	**4.958.034**	**4.926.200**	**5.029.880**	**4.827.533**	**4.889.245**	**4.806.400**	**4.834.800**	**4.941.519**	**68.789**	**119.800**	**195.080**	**-113.986**
Lasten en baten projectkredieten	**311.271**	**0**	**138.486**	**83.252**	**61.816**	**0**	**0**	**0**	**249.455**	**0**	**138.486**	**83.252**
Saldo van baten en lasten	**5.269.305**	**4.926.200**	**5.168.366**	**4.910.785**	**4.951.061**	**4.806.400**	**4.834.800**	**4.941.519**	**318.244**	**119.800**	**333.566**	**-30.734**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	**84.800**	**35.000**	**35.000**	**35.000**	**423.463**	**154.800**	**295.586**	**240.362**	**-338.663**	**-119.800**	**-260.586**	**-205.362**
Gerealiseerd resultaat	**5.354.105**	**4.961.200**	**5.203.366**	**4.945.785**	**5.374.524**	**4.961.200**	**5.130.386**	**5.181.881**	**-20.419**	**0**	**72.980**	**-236.096**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Met ingang van begrotingsjaar 2022 is gekozen voor één programma; het programma "Instandhouding gebieden". Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken

Daarnaast:

- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen
- Projectkredieten
- Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Saldo van baten en lasten
Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Baten en lasten Projectkredieten
De projectkredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves
Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften, die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector daarvoor geven. Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gepresenteerd in afgeronde bedragen van € 1.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en lasten worden verantwoord tot hun brutobedrag.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Verder worden de uitgangspunten van de financiële verordening van het schap gehanteerd.

Balans

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:
– investeringen met een economisch nut;
– investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
– investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 25.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.
Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
In verband met de inzichtsvereisten is de rubricering van de gronden en terreinen aangepast.

De volgende richtlijnen zijn grotendeels gehanteerd voor de afschrijvingstermijnen:

- gronden en terreinen	geen afschrijving
- bedrijfsgebouwen	25, 30 of 35 jaar
- grond- weg- en waterbouwkundige werken	10-35 jaar
- machines, apparaten en installaties	4,5,6,7,10 of 15 jaar
- overige materiele vaste activa	afhankelijk van de gebruiksduur

Investeringen met economisch nut
Investeringen hebben een economisch nut wanneer ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Investeringen met economisch nut boven € 25.000 worden geactiveerd.

Investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten door gewijzigde regelgeving per 1 januari 2018 worden geactiveerd. De richtlijn is dat Investeringen met maatschappelijk nut boven € 25.000 per component worden geactiveerd.
Indien investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, vindt de afschrijving hiervan eveneens lineair plaats.
In verband met de inzichtsvereisten is de rubricering van de gronden en terreinen aangepast.
In erfpacht uitgegeven gronden
Voor de in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwig durende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen
De banksaldi worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa
De overlopende activa (nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen) worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen
Dit betreft de Algemene Reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat.

Voorzieningen
De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren grootonderhoud aan de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.
De voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer, de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva
Deze posten worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

5.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

☒ Investeringen met een economisch nut
De boekwaarde van de investeringen met een economisch nut had het volgende verloop:

Investeringen met een economisch nut	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Extra afschrijvingen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en Terreinen	3.328.573	-	-	-	-	-	3.328.573
Bedrijfsgebouwen	242.267	-	-	12.682	-	-	229.585
	3.570.840	0	0	12.682	0	0	3.558.158

Van de gronden die in eigendom zijn van Natuur- en Recreatieschap Rottemeren, totaal 1254 hectaren, zijn enkele gronden uitgegeven in erfpacht, met name aan exploitanten. Dit leidt jaarlijks tot erfpachtopbrengsten. Met deze exploitanten zijn langdurige erfpachtcontracten afgesloten. In verband met de inzichtsvereisten is de rubricering van deze gronden aangepast naar investeringen met een economisch nut.
De bedrijfsgebouwen betreft de Sluiswachterswoning Rottekade 2.

☒ Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Extra afschrijvingen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	1.069.144	-	-	36.310	-	-	1.032.834
Activa in bewerking:							
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	428.581	1.971.441	-	-	1.183.444	-	1.216.578
	1.497.725	1.971.441	0	36.310	1.183.444	0	2.249.412

Activa in bewerking waarvan de bewerking is afgerond en welke in gebruik zijn genomen, worden gerubriceerd onder de categorie Grond-, weg- en waterbouwkundige werken. De afschrijving op het afgeronde actief start per 1 januari van het kalenderjaar volgend op het jaar van afronding en ingebruikname. € 1.263.169 heeft betrekking op investeringen na 1 januari 2018.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

☒ Vorderingen op openbare lichamen

	2022	2021
Debiteuren	679.158	382.897
Totaal	679.158	382.897

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Het saldo ultimo 2022 bestaat hoofdzakelijk uit vorderingen op de deelnemers in het schap (€ 671.958). Een voorziening voor dubieuze debiteuren wordt niet nodig geacht.

☒ Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	2022	2021
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	14.799.277	16.993.274
Totaal	14.799.277	16.993.274

Sinds 2014 is het schatkistbankieren van toepassing. Hieronder zijn de bedragen weergegeven die op kwartaalbasis in de schatkist zijn aangehouden en de drempel die van toepassing was.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)				
Drempelbedrag	**1.000**			
Verslagjaar 2022	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**69**	**133**	**142**	**74**
Ruimte onder het drempelbedrag	931	867	858	926
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

☒ Overige vorderingen

	2022	2021
Debiteuren	251.560	207.053
Voorziening dubieuze debiteuren	177.326	104.495
Per saldo	74.234	102.558

De mutatie in 2022 in de voorziening dubieuze debiteuren betreft de dotatie voor oninbaar geachte vorderingen van € 72.831.

☒ Banksaldi

	2022	2021
Bank Nederlandse Gemeenten	83.614	80.259
Totaal	83.614	80.259

Overlopende activa

☒ De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Project	Saldo 1-1-2022	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2022
Rijksbijdrage				
Watercompensatie A16	8.924	41.237	3.350	46.811
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Bewegwijzering de Rotte	0	49.369		49.369
Kwaliteitsverbetering Ruiterpaden	31.547	0	31.547	0
Vaarnetwerk Fase II	562	70.872		71.434
DRV't Upgrade verlengde molengangpad	90.352	1.193	91.545	0
KI LBB 1e fase Eilandenrijk	4.082	172.196		176.278
KI Entree Eendragtspolder	0	21.829		21.829
Uitbreiding MTB route	0	16.616		16.616
	126.543	332.075	123.092	335.526
Totaal	135.467	373.312	126.442	382.337

☒ Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

	2022	2021
Vooruitbetaalde bedragen	35.125	34.051
Nog te ontvangen bedragen	105.761	6.238
Ondernemers BTW	3.372	2.776
Door te berekenen kosten	0	0
Door te schuiven BTW	8.799	41.183
Totaal	153.057	84.248

De vooruitbetaalde bedragen betreffen voornamelijk verzekeringspremies (€ 31.465). De nog te ontvangen bedragen betreffen vooral de afrekening dienstverlening Staatsbosbeheer (€ 55.283) en rentebaten (€ 50.312).

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het verloop van de reserves in 2022 wordt in het hierna volgende overzicht weergegeven.

	Stand per 31-12-2021	Bestemming Resultaat 2021	Toevoegingen 2022	Onttrekkingen 2022	Stand per 31-12-2022
Algemene reserve	3.977.657	20.420	30.205	227.839	3.800.443
Investeringsreserve	2.583.553		198.210	50.811	2.730.952
Reserve beheer Noordoever	1.987.158			120.800	1.866.358
Reserve vervangingsinvesteringen	132.380		35.000		167.380
Reserve herinrichting gebied rond de A16	2.903.969			2.812	2.901.157
Reserve kwaliteitsimpuls biodiversiteit	30.205			30.205	
Afschrijvingsreserve	1.069.144			36.310	1.032.834
Bestemmingsreserves	8.706.409	0	233.210	240.938	8.698.681
TOTAAL RESERVES	12.684.066	20.420	263.415	468.777	12.499.124

☒ ALGEMENE RESERVE

De Algemene Reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

	2022	2021
Saldo 1 januari	3.977.657	4.435.080
Bij: bestemming resultaat	20.420	-343.304
Bij: toevoegingen	30.205	0
Af: Onttrekkingen	227.839	114.119
Saldo 31 december	3.800.443	3.977.657

Specificatie toevoegingen:

- vrijval saldo reserve biodiversiteit	30.205
Totaal toevoegingen	30.205

Specificatie onttrekkingen:

- conform AB-besluit, naar de investeringsreserve	198.210
Kredieten:	
- Ontwikkellocaties fase II	22.017
- Opstellen subsidie verordening	2.100
- Marketingplan Ook dit is de Rotte	5.512
Totaal onttrekkingen	227.839

☒ BESTEMMINGSRESERVES

- Investeringsreserve

Het doel van de investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

	2022	2021
Saldo 1 januari	2.583.553	2.731.380
Bij: toevoegingen	198.210	-147.827
Af: Onttrekkingen	50.811	0
Saldo 31 december	2.730.952	2.583.553

Specificatie toevoegingen:

- conform AB-besluit, van de algemene reserve	
- ophoging krediet Rottebanbrug	198.210
Totaal toevoegingen	198.210

Specificatie onttrekkingen:

Kredieten:	
- DRV't Upgrade verlengde molengangpad	9.957
- Ontwikkelplan Rottemeren	39.342
- Beheer Rottekijkers	1.512
Totaal onttrekkingen	50.811

- Reserve Beheer Noordoever

Recreatieschap Rottemeren heeft voor het BRG (Bestaand Rotterdams Gebied) project Noordoever de verantwoordelijkheid voor het beheer van de Noordoever afgekocht. Om het beheer van de Noordoever over te nemen is een eenmalige afkoopsom beschikbaar gesteld door het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam. Jaarlijks wordt voor het beheer en onderhoud € 120.800 onttrokken uit de reserve Beheer Noordoever.

	2022	2021
Saldo 1 januari	1.987.158	2.107.958
Bij: toevoegingen	0	0
Af: Onttrekkingen	120.800	120.800
Saldo 31 december	1.866.358	1.987.158

Specificatie onttrekkingen:

- Beheer Noordoever conform begroting	120.800
Totaal onttrekkingen	120.800

- Reserve vervangingsinvesteringen

De reserve vervangingsinvesteringen heeft als doel het dekken van de kosten van vervangingsinvesteringen.

	2022	2021
Saldo 1 januari	132.380	47.580
Bij: toevoegingen	35.000	84.800
Af: Onttrekkingen	0	
Saldo 31 december	167.380	132.380

Specificatie toevoegingen:

- conform programma begroting	35.000
Totaal toevoegingen	35.000

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

- Reserve Herinrichting Gebied A16

Eind 2016 heeft het Algemeen Bestuur besloten tot het instellen van een bestemmingsreserve van € 2,5 miljoen voor de financiering van de bovenwettelijke maatregelen voor het gebied rond de aan te leggen A16 in het Lage Bergse Bos. Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur besloten tot een krediet van € 50.000 vanuit de reserve voor het proces van een kwaliteitsimpuls voor het lage Bergse Bos.

	2022	2021
Saldo 1 januari	2.903.969	2.913.888
Bij: toevoegingen	0	0
Af: Onttrekkingen	2.812	9.919
Saldo 31 december	2.901.157	2.903.969

Specificatie onttrekkingen:	
- KI LBB Uitwerken Inv.planning	2.812
Totaal onttrekkingen	2.812

- Reserve Kwaliteitsimpuls Biodiversiteit

I.s.m. de Natuur- en vogelwacht Rotta is in 2016 een project opgestart waarbij de biodiversiteit in het Rottemerengebied verbetert. Naast de door PZH verstrekte subsidie staat het Recreatieschap garant voor het beheer van de voorzieningen gedurende 10 jaar en staat voor een deel garant voor fondsenwerving zodat de cofinanciering van de subsidie zeker is. Hiervoor is tot de reserve Kwaliteits impuls Biodiversiteit in 2016 besloten.

	2022	2021
Saldo 1 januari	30.205	50.000
Bij: toevoegingen	0	
Af: Onttrekkingen	30.205	19.795
Saldo 31 december	0	30.205

- cf AB-besluit, beeindigen project.	30.205
Totaal onttrekkingen	30.205

- Afschrijvingsreserve

Deze reserve is ingesteld ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten van de investeringen met maatschappelijk nut.

	2022	2021
Saldo 1 januari	1.069.144	1.080.147
Bij: toevoegingen	0	23.006
Af: Onttrekkingen	36.310	34.009
Saldo 31 december	1.032.834	1.069.144

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Specificatie onttrekkingen:	
- conform afschrijvingstaat	36.310
Totaal onttrekkingen	36.310

☒ Gerealiseerd resultaat

	2022	2021
Gerealiseerd resultaat	236.096	20.420

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2022 wordt in het hierna volgende overzicht weergegeven.

☒ ONDERHOUDSEGALISATIEVOORZIENINGEN

Voorziening groot onderhoud
Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig verdelen van de lasten van groot onderhoud over de jaren. Hiertoe wordt jaarlijks een gelijkblijvende dotatie ten laste van de exploitatie gebracht. De werkelijke grootonderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening verantwoord.

	2022	2021
Saldo 1 januari	2.914.633	3.393.306
Bij: toevoegingen	1.605.900	1.575.900
Af: aanwendingen	1.554.256	-54.573
Saldo 31 december	2.966.277	2.914.633

Voor een toelichting op de aanwendingen 2022 voor groot onderhoud wordt verwezen naar de programmaverantwoording (4.2 onderhoud kapitaalgoederen).

☒ VOORZIENINGEN VAN DERDEN VERKREGEN MIDDELEN DIE SPECIFIEK BESTEED MOETEN WORDEN

a) Voorziening puinstortgelden LNV
De voorziening puinstortgelden LNV is geheel geoormerkt door het voormalig ministerie LNV en besteding kan plaatsvinden voor de aankoop van gronden en de inrichting hiervan in het Recreatiegebied.

	2022	2021
Saldo 1 januari	161.405	161.405
Bij: toevoegingen	0	
Af: Aanwendingen	0	
Saldo 31 december	161.405	161.405

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

b) Voorziening afkoopsommen

Dit betreft de in 2015 ontvangen afkoopsommen ten behoeve van toekomstig Regulier Onderhoud vanuit het project Hoekse Park. Het oorspronkelijke bedrag van € 241.571 is als volgt opgebouwd:

- afkoop onderhoud brug € 132.231;
- Stadsregio bijdrage € 100.000;
- Meerjarig onderhoud natuurvriendelijke oevers € 9.340.

Sinds 2017 valt in een periode van 10 jaar het totaalbedrag van € 241.571 vrij ten gunste van het Regulier Onderhoud in de exploitatie.

	2022	2021
Saldo 1 januari	120.786	144.943
Bij: toevoegingen	0	
Af: Aanwendingen	24.157	24.157
Saldo 31 december	96.629	120.786

Specificatie aanwendingen:

- Jaarlijkse vrijval confrom programmabegroting	24.157
Totaal aanwendingen	24.157

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

☒ Waarborgsommen

	2022	2021
Saldo 1 januari	500	500
Vermeerderingen		
Aflossingen	-500	
Saldo 31 december	0	500

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

	2022	2021
- Crediteuren	86.699	323.727
Totaal	86.699	323.727

Overlopende passiva

☒ Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

	2022	2021
- Te ontvangen facturen (leveranties en diensten van derden)	30.826	24.054
- Dienstverlening SBB	245.890	167.762
- Ondernemers BTW	28.129	5.205
	304.845	197.021

☒ De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

De specificatie van deze balanspost is als volgt:

Ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen

Project	Saldo 1-1-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen, bestede of terugbetaalde bedragen	Saldo 31-12-2022
Restantsubsidie Molengangenpad (Bentwoud)	743.399		109.553	633.846
Eendragtspolder	103.174		0	103.174
Bewegwijzeringssysteem vanaf de Rotte	18.391		18.391	0
Verblijfsplek Rottebanbrug	10.764	40.000	-1.725	52.489
Kwaliteits Impuls Lage Bergse Bos	5.529.962	7.525	728.239	4.809.248
Kwaliteits Impuls Biodiversiteit Fase2	15.800	15.800	31.600	0
Coronadrukte Rottemeren	0	40.000	37.261	2.739
Governance De Rotte	0	24.000	0	24.000
Totaal	6.421.490	127.325	923.319	5.625.496

De ontvangen bedragen voor het Lage Bergse Bos betreffen de voorschotbetalingen voor het project van de deelnemende gemeenten.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende verplichtingen

De meerjarige contracten zijn geïnventariseerd. Het betreft met name contracten meerjarige bestekken voor regulier onderhoud en de dienstverleningsovereenkomst met Staatsbosbeheer.

De belangrijkste resterende verplichtingen (> € 100.000) per eind 2022 voor dit schap zijn:
* Bestekken regulier onderhoud € 1.025.000;
* Samenwerkingsovereenkomst Staatsbosbeheer € 1.882.200.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen plaatsgevonden na balansdatum.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

5.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2022

Deelproduct Gebiedsbeheer:

Deelproduct/product	Lasten				Baten				Saldo			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Beheerinformatie		53.700	53.700	81.041					0	53.700	53.700	81.041
Uitvoeren Terreininspecties		112.900	74.100	74.588					0	112.900	74.100	74.588
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer		33.300	33.300	23.883					0	33.300	33.300	23.883
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	708.100	374.500	391.680	381.080					708.100	374.500	391.680	381.080
Omgevingscommunicatie	12.900	177.800	177.800	104.804					12.900	177.800	177.800	104.804
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	98.400	125.700	125.700	108.932					98.400	125.700	125.700	108.932
Toezicht en Handhaving	517.000	398.900	398.900	296.736					517.000	398.900	398.900	296.736
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen		36.500	36.500	27.057					0	36.500	36.500	27.057
Personeel	**1.336.400**	**1.313.300**	**1.291.680**	**1.098.121**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.336.400**	**1.313.300**	**1.291.680**	**1.098.121**
Regulier onderhoud	1.281.240	1.205.600	1.305.600	1.270.267					1.281.240	1.205.600	1.305.600	1.270.267
Dotatie voorziening groot onderhoud	1.575.900	1.605.900	1.605.900	1.605.900					1.575.900	1.605.900	1.605.900	1.605.900
Afschrijving economisch nut	12.682	30.700	12.700	12.682					12.682	30.700	12.700	12.682
Afschrijving maatschappelijk nut	34.009	34.000	36.300	36.310					34.009	34.000	36.300	36.310
Energie- en waterverbruik	32.816	44.000	40.000	34.094					32.816	44.000	40.000	34.094
Dotatie dubieuze debiteuren en overige lasten	62.969	0	0	97.362					62.969	0	0	97.362
										0		
Belastingen	105.588	106.900	112.500	111.570					105.588	106.900	112.500	111.570
Verzekeringen	36.981	38.300	38.300	30.957					36.981	38.300	38.300	30.957
Advieskosten, taxatie en notaris	6.814	5.500	5.500	456					6.814	5.500	5.500	456
Advieskosten Bezwaar en Beroep	0	800	800	335					0	800	800	335
Publiciteit & voorlichting	13.092	13.100	13.100	7.495					13.092	13.100	13.100	7.495
Precario					19.500	5.900	10.000	4.728	-19.500	-5.900	-10.000	-4.728
Huren en pachten	1.638			1.659	716.037	713.000	740.000	739.667	-714.399	-713.000	-740.000	-738.008
Diverse baten en vrijval voorziening afkoopsommen					158.712	24.200	24.200	77.469	-158.712	-24.200	-24.200	-77.469
Rentebaten					2.699	0	0	56.816	-2.699	0	0	-56.816
Vergunningen, Ontheffingen en Toestemmingen					8.567	20.000	17.300	19.124	-8.567	-20.000	-17.300	-19.124
Veerdiensten					2.854	4.100	4.100	4.538	-2.854	-4.100	-4.100	-4.538
Bijdrage veerdienst gemeente Zevenhuizen Moerkapelle					9.076	9.100	9.100	9.076	-9.076	-9.100	-9.100	-9.076
Materieel	**3.163.729**	**3.084.800**	**3.170.700**	**3.209.087**	**917.445**	**776.300**	**804.700**	**911.419**	**2.246.284**	**2.308.500**	**2.366.000**	**2.297.668**
Totaal Gebiedsbeheer	**4.500.129**	**4.398.100**	**4.462.380**	**4.307.208**	**917.445**	**776.300**	**804.700**	**911.419**	**3.582.684**	**3.621.800**	**3.657.680**	**3.395.789**

Het resultaat voor het deelproduct gebiedsbeer is circa € 262k gunstiger uitgekomen dan begroot.
De personele lasten (Dienstverlening Staatsbosbeheer) zijn met € 193k achtergebleven. Door de krappe arbeidsmarkt is het niet gelukt de vacature voor een BOA in te vullen (Toezicht en Handhaving). Capaciteitsgebrek had ook invloed op de werkzaamheden door Beheer vastgoed en grondzaken. Vanwege het vertrek van de programmamanager is het aantal uren voor communicatie achtergebleven.
De materiele lasten zijn € 40k hoger uitgekomen.
Door verslechterde economische omstandigheden voor de ondernemers hebben we meer betalingsregelingen moeten afspreken. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe is daarom € 97k toegevoegd aan de voorziening voor oninbaarheid.
Op andere activiteiten zijn een aantal voordelen behaald waardoor de totale stijging beperkt is gebleven tot € 40k.
De baten zijn circa € 106k hoger dan begroot.
Dit betreft onder meer de niet begrote baten als renteopbrengsten (€ 57k) en diverse baten van € 53k (o.a. opbrengsten biomassa).

Deelproduct Maatschappelijke betrokkenheid:

Deelproduct/product	Lasten			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Vrijwilligers en actief burgerschap		40.400	40.400	11.444
Personeel	**0**	**40.400**	**40.400**	**11.444**
Totaal Maatschappelijke betrokkenheid	**0**	**40.400**	**40.400**	**11.444**

Door capaciteitsgebrek konden niet alle uren ingezet worden voor deze activiteit.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Deelproduct plannen maken:

Deelproduct/product	Lasten			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Plan- en projectvoorbereiding	245.900	75.900	75.900	63.957
Personeel	**245.900**	**75.900**	**75.900**	**63.957**
Totaal Plannen maken	**245.900**	**75.900**	**75.900**	**63.957**

Vanwege het vertrek van de programmamanager is niet het hele budget benut voor plan- en projectvoorbereiding.

Deelproduct overhead:

Deelproduct/product	Lasten			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Overhead - Bestuursproducten				
Accountmanagement		78.000	78.000	44.105
Bestuursadvies	107.100	65.300	65.300	60.198
Secretariaat		48.400	48.400	80.600
Personeel	**107.100**	**191.700**	**191.700**	**184.902**
Bestuurskosten	3.694	4.600	6.300	6.418
Materieel	**3.694**	**4.600**	**6.300**	**6.418**
Totaal Bestuurlijke diensten	**110.794**	**196.300**	**198.000**	**191.320**
Financieel beleid		11.900	11.900	998
Planning en control	72.700	130.900	169.700	216.804
Personeel	**72.700**	**142.800**	**181.600**	**217.802**
Accountantskosten	15.300	22.700	22.700	7.653
Bank- en treasurykosten	211	1.300	200	133
Fiscaal advies	0	0	0	
Materieel	**15.511**	**24.000**	**22.900**	**7.786**
Totaal Financiële diensten	**88.211**	**166.800**	**204.500**	**225.588**
Aansprakelijkheid		9.400	9.400	831
Juridische ondersteuning	13.000	32.900	32.900	15.519
Procederen		1.200	1.200	
WOB-procedures		1.200	1.200	3.120
Personeel	**13.000**	**44.700**	**44.700**	**19.470**
Advieskosten	0	3.500	3.500	8.546
Materieel	**0**	**3.500**	**3.500**	**8.546**
Totaal Juridische diensten	**13.000**	**48.200**	**48.200**	**28.016**
Totaal overhead	**212.005**	**411.300**	**450.700**	**444.924**

De totale lasten voor Overhead zijn binnen het budget gebleven.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

De overschrijding bij Financiële diensten (€ 20k) heeft te maken met de inzet voor project control; deze worden niet meer verantwoord ten laste van de individuele projecten maar onder de reguliere dienstverlening. Daar staat een lagere onttrekking uit de investeringsreserves tegenover van de projectkredieten.
De lagere lasten voor Juridische diensten hebben enerzijds te maken met een gebrek aan capaciteit, anderzijds is deze dienst voor een deel vraag gestuurd waardoor de inzet per jaar kan fluctueren.

Algemene middelen:

Deelproduct/product	Baten			
	Realisatie 2021	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging	Realisatie 2022
Deelnemersbijdrage Gemeente Rotterdam	3.614.400	3.667.400	3.667.400	3.667.400
Deelnemersbijdrage Gemeente Lansingerland	198.500	201.500	201.500	201.500
Deelnemersbijdrage Gemeente Zuidplas	158.900	161.200	161.200	161.200
Totaal deelnemersbijdragen	**3.971.800**	**4.030.100**	**4.030.100**	**4.030.100**

De bijdragen van de deelnemende gemeenten zijn conform begroting.

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten			Incidentele lasten		
Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2022 na wijziging	Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2022 na wijziging
Projectkredieten			***Projectkredieten***		
- Dekking bijdrage derden	84.000		- Uitgaven 2022	83.252	138.486
Onttrekkingen aan reserves			***Toevoegingen aan reserves***		
Investeringsreserve, projectkredieten	50.811	84.560			
Reserve herinrichting A16, projectkredieten	2.812	6.182			
Algemene Reserve, projectkredieten	29.629	47.744			
Totaal	167.252	138.486	Totaal	83.252	138.486
Saldo	**84.000**			**84.000**	**0**

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen reserves		
Omschrijving programma	Begroot 2022	Realisatie 2022
Reserve vervangingsinvesteringen	35.000	35.000
Totaal	35.000	35.000

Onttrekkingen reserves		
Omschrijving programma	Begroot 2022	Realisatie 2022
Afschrijvingsreserve	36.300	36.310
Reserve Noordoever	120.800	120.800
Totaal	157.100	157.110

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Overzicht van de directe vermogensmutaties

Toevoegingen reserves		
Omschrijving programma	Begroot 2022	Realisatie 2022
Algemene reserve, vrijval project Biodiversiteit		30.205
Investeringreserve, ophoging project Rottebanbrug		198.210
Totaal	0	228.415

Onttrekkingen reserves		
Omschrijving programma	Begroot 2022	Realisatie 2022
Algemene reserve, naar investeringsreserve		198.210
Reserve Biodiversiteit, naar algemene reserve		30.205
Totaal	0	228.415

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Bezoldiging van directie en leden Raad van Toezicht
Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Staatsbosbeheer van toepassing zijnde regelgeving.
Het bezoldigingsmaximum in 2022 is € 216.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.
De individuele bezoldiging van de directie en Toezichthouders, die ook dient als verantwoording in het kader van de WNT zijn in onderstaande tabellen gespecificeerd:

Tabel 'Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking'

Gegevens 2022	
Bedragen * € 1	S. Thijsen
Functiegegevens	Directeur Staatsbosbeheer
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	191.393
Beloningen betaalbaar op termijn	24.199
Subtotaal	*215.592*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	215.592
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2021	
Bedragen *€ 1	**S. Thijsen**
Functiegegevens	Directeur Staatsbosbeheer
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 /31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	184.971
Beloningen betaalbaar op termijn	23.638
Subtotaal	*208.609*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
Bezoldiging	208.609

Behalve de heer S. Thijsen zijn er geen topfunctionarissen conform de WNT met dienstbetrekking in 2022 en die een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.
In 2022 zijn geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens) of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Tabel 'Toezichthoudende topfunctionarissen'

Gegevens 2022					
Bedragen * € 1	**C. Insinger**	**W. Draijer**	**D. Schoenmaker**	**J. van Dijk**	**J. Stokkers**
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12
Bezoldiging					
Bezoldiging	20.000	0	15.000	11.524	15.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	21.600	21.600	21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	20.000	0	15.000	11.524	15.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021					
Bedragen * € 1	**C. Insinger**	**W. Draijer**	**M. Doorewaard**	**G. Jansen**	**J. Stokkers**
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12
Bezoldiging					
Bezoldiging	20.000	0	15.000	15.000	11.524

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	31.350	20.900	20.900	20.900	20.900

De heer W. Draijer heeft in de vergadering van de Raad van Toezicht van 18 december 2015 medegedeeld af te zien van de vergoeding voor zijn werkzaamheden voor de Raad. Mevrouw J. Stokkers heeft op 1 januari 2023 op eigen verzoek haar werkzaamheden als lid van de Raad van Toezicht beëindigd conform artikel 6 lid 6 van de Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer. Per 1 januari 2023 is mevrouw E. Paternotte bij Koninklijk Besluit benoemd tot lid van de Raad van Toezicht van Staatsbosbeheer.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van €1.800 of minder

In de kolom "van - tot" is de duur van het bestuurslidmaatschap vermeld. De bestuursleden hebben over 2022 geen vergoeding ontvangen.

Samenstelling van het bestuur in het verslagjaar

Leden Dagelijks Bestuur

Gemeente	Naam	Van - Tot
Rotterdam	dhr. V. Karremans	januari 2022 - december 2022
Lansingerland	dhr. M. Muis	juni 2022 - december 2022
Lansingerland	dhr. J.W. van den Beukel	januari 2022 - juni 2022
Zuidplas	dhr. D. de Haas	januari 2022 - december 2022

Leden Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door de leden van het DB (zie hierboven) aangevuld met de hierna volgende bestuursleden.

Gemeente	Naam	Van - Tot
Rotterdam	dhr. F. Achbar	juni 2022 - december 2022
Rotterdam	mevr. C. Eskens	januari 2022 - juni 2022
Lansingerland	dhr. S. Fortuyn	januari 2022 - december 2022
Zuidplas	dhr. F. Klovert	juni 2022 - december 2022
Zuidplas	dhr. J. Hordijk	januari 2022 - juni 2022

Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard is adviserend aan het bestuur. In 2022 was dit in de persoon van Hoogheemraad mevrouw A. van Zoelen.

5.6 Verdeling naar taakvelden

Verdeling taakvelden	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
0.4 - Overhead	444.791		-444.791
0.5 - Treasury	133	56.816	56.683
0.8 - Overige baten en lasten	35.000	230.405	195.405
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.455.904	854.603	-3.601.301
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten		4.030.100	4.030.100
Totaaltelling lasten en baten	4.935.828	5.171.924	236.096

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 23-06-2023